RAPORT Z PRZEPROWADZONEGO MONITORINGU I EWALUACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA I GMINY STRZELIN NA LATA 2016-2021

Strzelin 2017

1. Wprowadzenie

System monitorowania i ewaluacji wdrażania zapisów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Strzelin na lata 2016 – 2021 (dalej: strategia) został zaplanowany podczas warsztatów z mieszkańcami na etapie tworzenia zapisów strategii i opisany w jej ostatnim rozdziale. Zakłada on, że proces monitoringu i ewaluacji jest zadaniem Zespołu ds. Monitoringu i Ewaluacji, który został utworzony również na etapie opracowania strategii i do którego zgłosili się przedstawiciele następujących instytucji: Komendy Powiatowej Policji w Strzelinie, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelinie, Publicznego Zakładu Lecznictwa Ambulatoryjnego w Strzelinie, Rady Miejskiej Strzelina, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Stowarzyszenia Św. Celestyna oraz dwóch sołectw (Sołtys Wsi Muchowiec i Sołtys Wsi Kuropatnik). Spotkania Zespołu, zgodnie z planem, powinny odbywać się co najmniej raz w roku, najdogodniej w I kwartale, podsumowując wdrażanie strategii w roku poprzednim. Spotkania mają charakter otwarty, co oznacza, że każdy, kto jest zainteresowany tematem wdrażania strategii może w nich uczestniczyć. Spotkania Zespołu zwołuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelinie, który pełni rolę koordynatora procesu monitoringu i ewaluacji wdrażania zapisów strategii. Skład Zespołu w razie potrzeby może zostać rozszerzony.

Podczas corocznych spotkań Zespół dyskutuje o postępach z wdrażania zapisów strategii i uzgadnia wnioski i rekomendacje do dalszych etapów wdrażania strategii, ocenia stopień realizacji jej zapisów oraz zbiera materiały potrzebne do przeprowadzenia ewaluacji końcowej po pięciu latach od momentu uchwalenia strategii (I kwartał 2021 roku przewidziany jako czas ewaluacji końcowej oraz rozpoczęcie procesu aktualizacji zapisów strategii). Rezultatem pracy Zespołu jest raport z postępów w realizacji zapisów strategii, zawierający informacje o wystąpieniu ewentualnych barier w realizacji strategii, ich powodów oraz wprowadzonych środków zaradczych. Raport powinien zawierać ogólną ocenę realizacji zapisów strategii pod kątem efektywności wdrażania poszczególnych celów (proporcji nakładów ludzkich, finansowych, rzeczowych etc. do osiągniętych rezultatów), trafności (czy dobór celów operacyjnych okazał się trafny w realizacji celów strategicznych) oraz skuteczności (czy zmierzone cele zostały osiągnięte). Zespół każdego roku najpóźniej do końca marca opracowuje krótkie sprawozdanie z monitoringu i ewaluacji, zgodnie ze wzorem karty monitoringu z załącznika nr 3 do strategii zwanej w tym raporcie syntetyczną kartą wyników monitoringu i ewaluacji.

W dniu 1 lutego 2017 roku odbyło się I spotkanie Zespołu ds. Monitoringu i Ewaluacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Strzelin na lata 2016 – 2021. Spotkanie zostało zwołane z inicjatywy Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelinie, Pani Władysławy Maturlak. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele: Rady Miejskiej w Strzelinie, Policji, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Strzelińskiego Ośrodka Kultury, Hufca Pracy i Sołtysi. Spotkanie trwało dwie i pół godziny. Moderatorem spotkania była Agata Bulicz.

2. Koncepcja monitoringu i ewaluacji

System monitoringu i ewaluacji wdrażania zapisów strategii został zaplanowany w sposób, który umożliwia dokonanie analizy stopnia wdrażania strategii stosunkowo niewielkim nakładem sił i środków. Pozwala na uzgodnienie oceny trafności doboru zaplanowanych priorytetów i kierunków działania, podjęcie próby oceny efektywności realizowanych przedsięwzięć, zawartych w celach operacyjnych oraz ich skuteczności względem poprawy jakości życia mieszkańców gminy. Proces ten odbywa się w trybie corocznych spotkań Zespołu ds. Monitoringu i Ewaluacji, a rezultat dyskusji Zespołu zostaje zapisany w raporcie, takim jak ten. Dyskusja Zespołu toczy się wokół stopnia realizacji poszczególnych celów operacyjnych w minionym roku. Każdy cel poddany jest ocenie (pięciostopniowa skala Likerta) w jakim stopniu, w opinii członków Zespół jest on realizowany na danym etapie wdrażania strategii. Zespół uzgadnia ocenę oraz uzasadnia swoje stanowisko w danej sprawie. Taki system pracy pozwala ocenić realizowane działania w gminie, które wpisują się w cele strategiczne, zweryfikować, czy są takie obszary, w których nie ma żadnych działań, a są one uwzględnione w celach strategii oraz, co równie ważne zorientować się, czy pewne działania się nie dublują i czy lepiej nie połączyć sił i środków, wzmacniając tym samym zasięg oddziaływania (większa liczba odbiorców działania, realizacja działania również na terenach wiejskich lub odwrotnie etc.).

Zaproponowane podejście jest świadomym konsensusem pomiędzy rozwiązaniami bardziej złożonymi, wymagającymi wnikliwszych analiz, zaangażowania większej liczby osób oraz zdecydowanie większymi kosztami, co często kończy się tym, że proces ewaluacji i monitoringu nie jest realizowany, a rozwiązaniem, które polega na opracowaniu własnymi siłami raportu z monitoringu i ewaluacji przez ośrodek pomocy społecznej. Zaproponowany w strategii model jest do przeprowadzenia własnymi zasobami lub z niewielką pomocą podmiotów zewnętrznych (np. moderowanie spotkania, wsparcie w opracowaniu raportu etc.). Refleksja i dyskusja wokół spraw związanych z wdrażaniem strategii stają się realne. Prosty sposób raportowania pozwala na zachowanie pamięci o uzgodnionych ocenach, ich uzasadnieniu oraz ew. rekomendacjach do dalszego wdrażania. Szczególnie istotnym elementem w procesie autoewaluacji i monitorowania przebiegu prac zawiązanych z wdrażaniem strategii jest dyskusja kluczowych aktorów lokalnej sceny o działaniach realizowanych w ramach lokalnych polityk społecznych z zakresu m.in.: zdrowia, rodziny, pracy, bezpieczeństwa, kultury, sportu, aktywności społecznej, pracy socjalnej etc. To skutkuje zwiększeniem wiedzy poszczególnych podmiotów o realizowanych działaniach, możliwością nawiązywania przez nie kolejnych relacji współpracy. Łączenie zasobów, wiedzy i działań jest niezwykle ważne dla skutecznego realizowania szeroko rozumianej aktywnej polityki społecznej w gminie Strzelin.

Ewaluacja rozumiana jest tutaj jako „systematyczna obiektywna ocena trwającego lub zakończonego projektu, programu lub polityki – zaplanowania, wdrożenia i rezultatów. Celem ewaluacji jest określenie adekwatności i stopnia osiągnięcia celów, efektywności, skuteczności, wpływu i trwałości. Ewaluacja powinna dostarczyć wiarygodnych i przydatnych informacji pozwalając na wykorzystanie zdobytych w ten sposób wniosków w procesie podejmowania decyzji – zarówno przez odbiorców, jak i dawców interwencji.” (Definicja Komitetu Pomocy Rozwojowej (za: Glossary of Key Terms in Evaluation and Results Based Management, DAC Working Party on Aid Evaluation, OECD 2002, s 21).

Głównym celem monitoringu i ewaluacji śródokresowej wdrażania strategii jest ocena stopnia realizacji wyznaczonych celów operacyjnych oraz refleksji nad trzema podstawowymi kryteriami:

1) efektywność – kryterium opisujące relację między nakładami a efektami interwencji (np. koszt szkolenia językowego do umiejętności porozumiewania się w danym języku przeszkolonych, nakłady wywołania zmiany etc.),
2) skuteczność – kryterium opisujące, czy i w jakim stopniu oraz w jakim sensie strategia realizuje założone w niej cele (np. prowadzony w gminie program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych uznany zostanie za bardziej skuteczny, im więcej jego uczestników podejmie dzięki niemu zatrudnienie).
3) trafność – dostosowanie celów założonych w strategii do społecznych potrzeb w gminie.

Ewaluacja końcowa (ex-post), która zostanie zrealizowana w roku 2021 będzie wynikiem cząstkowych analiz oraz większym przedsięwzięciem badawczym, które pozwoli podsumować pięciolecie wdrażania Strategii oraz będzie punktem wyjścia w procesie aktualizacji jej zapisów. Pozwoli ona, na podstawie analizy danych zastanych oraz badań jakościowych, być może powtórzenia badania ilościowego, na wnikliwą refleksję jakości interwencji dokonanej w ramach strategii.

3. Ocena stopnia realizacji celów operacyjnych w 2016 roku

Zaplanowane cele strategiczne i główne kierunki działania w strategii obejmowały pięć równoważnych obszarów: praca, osoby starsze i niepełnosprawne, rodzina, wspólnota i zdrowie. Poniższy rysunek przypomina zapis wprost ze strategii.

Rys. Priorytetowe obszary Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Strzelin na lata 2016 – 2021.

Źródło: opracowanie własne na podstawie dyskusji uczestników warsztatów

Każdemu obszarowi przyporządkowano cel strategiczny, w ramach którego wyznaczono cele operacyjne. Poszczególne działania i projekty stały się przedmiotem programów operacyjnych. W strategii zapisano koordynatorów poszczególnych celów operacyjnych, którzy jednocześnie stali się członkami Zespołu ds. Monitoringu i Ewaluacji i którzy powinni mieć relatywnie największą wiedzę o działaniach realizowanych w danym zakresie.

W poniższej tabeli zapisano oceny stopnia realizacji wyznaczonych celów operacyjnych, wydyskutowane podczas I spotkania Zespołu ds. Monitoringu i Ewaluacji oraz ich uzasadnienie:

1 CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE STARTEGII					
Lp.	**CELE STRATEGICZNE**	**CELE OPERACYJNE**	**Koordynatorzy**	**Stopień realizacji celu w 2016 r.** *Skala od 1 do 5:* *1 - niezrealizowany* *2 - zrealizowany w małym stopniu* *3 - zrealizowany w średnim stopniu* *4 - zrealizowany w dużym stopniu* *5 - zrealizowany całkowicie*	**Uzasadnienie**
1.	**Rozwój lokalnego rynku pracy**	1. Podnoszenie kwalifikacji i wzmocnienie kompetencji osób bezrobotnych zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy (m.in. współpraca z doradcami zawodowymi, wsparcie psychologiczne, indywidualne szkolenia, warsztaty, staże)	Urząd Miasta i Gminy, Starostwo Powiatowe, Powiatowy Urząd Pracy	**4**	Dwa programy specjalne PUP w trzecim filarze (Nowe Horyzonty, szkolenie 3- tygodniowe, bon wizerunkowy i 16 osób dostało zatrudnienie, w drugim roku na 11 osób jedna osoba podjęła zatrudnienie, to były osoby starsze. Liczy się efektywność zatrudnieniowa, szkolenia dla osób bezrobotnych, grupowe i indywidualne, prawo jazdy zawodowe kat. C+E, szkolenia CNC - maszyny sterowane elektronicznie, ABC przedsiębiorczości. Problemem jest to, że ludzie nie chcą pracować za pensje, które są oferowane, szczególnie osoby młode uważają oferowane wynagrodzenia za zbyt niskie. Są osoby chętne, ale się nie kwalifikują. Ilustracja działań: firma POLGAZY – zajęcia praktyczne są we Wrocławiu, autobus przewoził ze Strzelina do Wrocławia, chętna była tylko jedna osoba.
		2. Wspieranie i rozwój inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej (m.in. klauzule społeczne w zamówieniach publicznych, zlecanie zadań organizacjom pozarządowym)	Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Miasta i Gminy	**1**	Aktualne programy dla spółdzielni socjalnych realizowane przez podmioty zewnętrzne np. OWES we Wrocławiu, W gminie nie ma chętnych, złe doświadczenia w spółdzielczości, pamięć o spółdzielni której członkowie się pokłócili. W gminie konkursy dla NGO na wsparcie realizacji

					zadań, poza Celestynem brak podmiotów, które są profesjonalnym realizatorem usług społecznych. Potrzeba uczenia się przez NGO pozyskiwania środków zewnętrznych, profesjonalizacji działań. Podstawową barierą dla większości lokalnych NGO jest kwestia formalności, biurokracji, skomplikowanego języka etc.
		3. Wzmacnianie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców i rozwijanie przedsiębiorczości (m.in. wsparcie i doradztwo prawne, księgowe, biznesowe dla przedsiębiorców (MŚP) i osób chcących rozpocząć działalność, wybrane lekcje przedsiębiorczości z udziałem przedsiębiorców dla młodzieży, konkursy i zabawy z przedsiębiorczości)	Urząd Miasta i Gminy	**3**	ABC przedsiębiorczości, wysoka efektywność przekazywania środków na działalność gospodarczą, osoby rezygnują kiedy się kończy mały ZUS. Gmina użyczała mikropożyczki, szkolenia z rozliczania dla przedsiębiorców.
		4. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Celestyn, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy	**2,5**	Aktywizacja osób na terenie miasta i gminy – projekt GOPS oraz projekt PCPRu, działania ZAZ i WTZ w Celestynie.
		5. Wzmacnianie efektywności poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy	Powiatowy Urząd Pracy, Ochotniczy Hufiec Pracy	**4**	PUP informuje wszystkie instytucje o wolnych miejscach pracy, cykliczne giełdy pracy, działania OHP.
		6. Promowanie i rozwijanie szkolnictwa zawodowego (m.in. współpraca szkół z przedsiębiorcami, klasy patronackie, praktyki zawodowe)	Powiatowy Urząd Pracy, gimnazja	**1**	Brak działań. Targi Edukacji w powiecie. Miała się pojawić klasa patronacka wraz z Silesią i Lowarą, jest podpisane wstępne porozumienie (obsługa narzędzi i maszyn produkcyjnych), pierwszeństwo w zatrudnieniu.
2.	**Rozwijanie lokalnego systemu wsparcia i aktywizacji osób starszych i niepełnosprawnych**	1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych i niepełnosprawnych (m.in. tworzenie grup wsparcia, grup samopomocowych, organizowanie przedsięwzięć integrujących różne grupy mieszkańców, promowanie i łączenie oferty lokalnych instytucji)	Stowarzyszenie Św. Celestyna, Strzeliński Ośrodek Kultury, Uniwersytet Trzeciego Wieku (UTW)	**2**	Klub Seniora , Rada Seniorów, Biblioteka Miejska – dyskusje o książkach, projekt „Wakacyjna wypożyczalnia Babć”.
		2. Tworzenie warunków do zachowania samodzielności osób niepełnosprawnych poprzez rozwój	Celestyn, Rada Seniorów, GOPS,	**4**	Usługi GOPSu, opieka paliatywna i pielęgniarska hospicjum Nadzieja oraz działalność Celestyna.

		kompleksowego systemu usług specjalistycznych, w tym rehabilitacyjnych (m.in. rozwijanie usług opiekuńczych, pielęgnacyjnych)	Klub Seniora, PZLA		
		3. Wsparcie w usamodzielnianiu osób niepełnosprawnych (współpraca z organizacjami pozarządowymi)	GOPS, Celestyn, organizacje poza-rządowe (w tym UTW)	**3**	Celestyn – psychomotoryka, grupa wsparcia dla rodziców i osób z autyzmem, dom przy poradni – Powiatowy Ośrodek Wsparcia.
3.	**Wzmocnienie, aktywności, zaangażowania i współpracy mieszkańców**	1. Wspieranie integracji mieszkańców (m.in. tworzenie oferty wspólnych działań, warsztatów, spotkań dla starszych i młodszych, dla żyjących samodzielnie (singli) i rodzin)	Urząd Miasta i Gminy, Sołtysi	**2,5**	Stowarzyszenie Gramy o życie, oferta SOK – animatorki kultury, warsztaty, wystawy, sołtysi organizują działania dla mieszkańców Spotkania z ekspertami/ z pisarzami i aktorami.
		2. Wspólne diagnozowanie potrzeb i problemów społeczności (m.in. spotkania mieszkańców z ekspertami, kawiarenki obywatelskie, sondaże)	Urząd Miasta i Gminy (w tym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej)	**2**	Budżet obywatelski w gminie, prace nad Lokalnym Programem Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Strzelin na lata 2016 – 2023.
		3. Propagowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu (m.in. programy aktywizacyjne dla mieszkańców, konkursy i programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży zachęcające do aktywności)	Urząd Miasta i Gminy (w tym: szkoły podstawowe i gimnazja, Strzeliński Ośrodek Kultury, Biblioteka)	**3**	Działalność klubów i stowarzyszeń sportowych, działalność SOK. Ważne jest aktywizowanie osób, nie ma nawyku chodzenia na dodatkowe zajęcia, ludzie nie korzystają, tak jakby mogli to robić.
		4. Promowanie lokalnych instytucji kulturalnych i społecznych wśród mieszkańców (m.in. promocje dla mieszkańców, niższe ceny biletów). Poprawa polityki informacyjnej w gminie (informowanie mieszkańców o ofercie instytucji i podmiotów lokalnych, wykorzystanie wspólnie różnych kanałów, nie tylko gminnych, na stronie gminy zamieszczone linki do stron sołectw)	Urząd Miasta i Gminy(w tym: Specjalista ds. Promocji)	**2,5**	Program Strzelińska Rodzina 3 Plus.
		5. Promowanie inicjatyw społecznych, realizowanych przez mieszkańców gminy (m.in. upowszechnianie dobrych praktyk, aktywności mieszkańców i organizacji pozarządowych)	Urząd Miasta i Gminy (w tym: Nowiny Strzelińskie)	**3**	Działalność Stowarzyszenia Gramy o Życie.
		1. Wspieranie działań w zakresie profilaktyki i promocji	Urząd Miasta	**2**	Działania lokalnych organizacji pozarządowych

4.	**Poprawa jakości usług medycznych dla mieszkańców gminy oraz wzmocnienie postaw prozdrowotnych mieszkańców**	zdrowia w celu utrzymania i poprawy stanu zdrowia mieszkańców (m.in. edukacja, informacja).	i Gminy (w tym: Publiczny Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego (PZLA), szkoły podstawowe, gimnazja), Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna		oraz podmiotów sportowych, szkoły, firmy, fitnessy.
		2. Wspieranie rozwoju, zdrowia fizycznego i psychospołecznego dzieci i młodzieży (edukacja, warsztaty, spotkania)	Szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	**2**	Bezpłatny basen, place zabaw. Powiat dla Serca.
		3. Podniesienie poziomu wykonywania usług medycznych	Urząd Miasta i Gminy, Społeczna Rada PZLA	**1**	Usługi są na tym samym poziomie.
		4. Wspieranie działań na rzecz paliatywnej opieki domowej	Hospicjum domowe Nadzieja, GOPS, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Strzelińskie Centrum Medyczne Sp. z o.o.	**3**	Stowarzyszenie Nadzieja, hospicjum z Oławy.
5.	**Poprawa jakości życia rodzin**	1. Wspieranie rodzin w kryzysie (problemy wychowawcze, przemoc, rozwód, śmierć). Poprawa świadomości mieszkańców na temat przemocy w rodzinie. (m.in. doradztwo specjalistyczne, warsztaty, grupy samopomocowe, pomoc prawna).	Urząd Miasta i Gminy (w tym: PZLA, GOPS – Punkt Informacyjno-Konsultacyjny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie), PCPR, Kuratorzy.	**3,5**	Dużo działań wspierających rodziny, rodziny niestety nie chcą z nich korzystać i nie ma efektów. Punkt informacyjno-konsultacyjny, świetlica środowiskowa, Klub Promienie, Zespół Interdyscyplinarny, działania Policji i dzielnicowych.
		2. Rozwój lokalnej oferty wsparcia dla rodzin (m.in.	Urząd Miasta	**3**	Rajdy rowerowe dla rodzin, wyjazdy na grzyby.

		doradztwo specjalistyczne, zajęcia rekreacyjne, edukacyjne, hobbystyczne)	i Gminy(w tym: Strzeliński Ośrodek Kultury, Biblioteka, Szkoły), organizacje pozarządowe		Działalność GOPS: poradnictwo i wsparcie indywidualne oraz grupowe w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych umożliwiających docelowo powrót do życia społecznego, w tym powrót na rynek pracy. Działalność lokalnych organizacji pozarządowych w tym m.in. Celestyn.
		3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz wszelkim innym zachowaniom patologicznym (m.in. programy edukacyjne, informacja)	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	**3**	Spotkania z pielęgniarkami i z pedagogami (spotkania zespołu interdyscyplinarnego z ekspertami), trening kompetencji wychowawczych w poradni, 60 niebieskich kart, działania w rodzinie. *(Policja poziom realizacji tego celu ocenia wyżej na „4”)*

4. Syntetyczna karta wyników monitoringu i ewaluacji

1. Numer raportu: I

2. Okres objęty raportem: styczeń 2016 – grudzień 2016

3. Podmiot opracowujący raport: Zespół ds. Monitoringu i Ewaluacji

4. Opis działań zrealizowanych w okresie objętym raportem, zgodnie z wytyczonymi w strategii celami strategicznymi

Cele strategiczne	**Średnia ocena realizacji działań w danym obszarze w 2016 r.**	**Rekomendacje do dalszych działań**
1. Rozwój lokalnego rynku pracy	**2,6**	Szczególne zalecenia na kolejny rok: motywowanie i aktywizowanie osób młodych. Edukacja osób młodych, włączenie szkół i organizacji pozarządowych w budowanie aktywnych postaw wśród młodzieży.
2. Rozwijanie lokalnego systemu wsparcia i aktywizacji osób starszych i niepełnosprawnych	**3**	Należy poprawić docieranie **do tych osób**, żeby nie zamykały się w domu, rozpoznanie potrzeb, zdiagnozowanie ich potrzeb jako zadanie na kolejny rok, praca z ich rodzinami (promowanie i przekonywanie osób i ich rodzin, że oferta zajęć i usług jest kierowana do osób starszych, że jest „właśnie dla nich" i tu przeciwdziałanie syndromowi *„ stary jestem to już nie dla mnie"*). Należy również zindywidualizować oferowane wsparcie, propozycja obwoźnych warsztatów aktywizacyjnych. Edukacja cyfrowa – Pan Chaszczewicz (Związek Emerytów i Rencistów).
3. Wzmocnienie aktywności, zaangażowania i współpracy mieszkańców	**2,6**	Integracja mieszkańców i ich różnych środowisk, sport jako narzędzie integracji mieszkańców, więcej ofert dla całych rodzin, chór w Kuropatniku, rozwój oferty kulturalnej, integracja poprzez muzykę i hobby. Mamy jarmark produktu lokalnego, wykorzystać go do integrowania mieszkańców.
4. Poprawa jakości usług medycznych dla mieszkańców gminy oraz wzmocnienie postaw prozdrowotnych mieszkańców	**2**	Poprawić dostępność do specjalistów. Poprawa jakości usług medycznych (debata ogólnomiejska), dostęp do informacji internetowej o ofercie przychodni. Propozycja „audytu społecznego i serdecznego" w przychodni w formie spaceru badawczego, po to by porozmawiać o sposobie świadczenie usług lekarskich w gminie.
5. Poprawa jakości życia rodzin	**3,2**	Planowane projekt w sądzie „Okno na świat" we współpracy z placówką straży granicznej, spotkania z policjantami. Poprawa dostępu do mieszkań socjalnych i komunalnych, więcej bezpłatnych zajęć dodatkowych dla dzieci.

5. Informacje o problemach związanych z realizacją działań

Na tym etapie brak, poza elementami wskazanymi powyżej.

6. Wprowadzone modyfikacje, jeśli wystąpiły, w realizacji zapisów strategii

Brak modyfikacji.

7. Ocena efektywności realizowanych działań (na skali pięciostopniowej)

2,5

8. Ocena skuteczności realizowanych działań (na skali pięciostopniowej)

2 (Wykonujemy dużo pracy a skuteczność jest niska i niska jest motywacja mieszkańców do zmiany postaw.)

9. Ocena trafności wybranych działań.

3,5 (Warsztaty zrealizowane z mieszkańcami na etapie opracowania strategii pozwoliły na wybór tych działań, które są im najbardziej potrzebne.)

10. Działania jakie zostaną zrealizowane w najbliższym okresie w ramach realizacji strategii

Warsztaty socjoterapeutyczne z elementami survivalu dla młodzieży gimnazjalnej z rodzin dysfunkcyjnych. „Włączamy kulturę" (dla mieszkańców jest problem dojazdu do Wrocławia) działanie należy przenieść na lokalny rynek. Doskonalenie pomocy przez wolontariuszy. Zachowanie w zagrożeniu terrorystycznym (dzieci i nauczyciele). Poprawa integracji, współdziałanie mieszkańców na wsi. Realizacja projektu „Wspieranie aktywnej integracji na terenie miasta i gminy Strzelin".

5. Poziom realizacji wskaźników wyznaczonych w strategii

Celem działań monitoringowych było także przeanalizowanie zestawu wypracowanych na potrzeby strategii kluczowych wskaźników realizacji strategii pod kątem ich trafności doboru i użyteczności. Poniżej te wskaźniki, które uznano za istotne w procesie monitoringu wraz z danymi za rok 2015 i 2016.

Lp.	Wskaźniki monitorowania realizacji celów strategicznych:	2015	2016
1)	odsetek osób korzystających z pomocy społecznej (liczba osób w rodzinie) w stosunku do ogółu mieszkańców gminy,	7%	6,7%
2)	liczba osób korzystających z pomocy społecznej z podziałem na powody jej otrzymania,	*Poniżej w osobnej tabeli*	
3)	liczba osób bezrobotnych w gminie (ogółem) *podział na płeć, uprawnieni do zasiłku, długotrwale bezrobotni w osobnej tabeli*	941	892
4)	liczba osób fizycznych, które rozpoczęły działalność gospodarczą (ze środków PUP i ogółem w gminie),	44(PUP)/164	49(PUP)/117
5)	liczba punktów/instytucji doradzających osobom, które chcą założyć własną działalność gospodarczą w gminie,	1	1
6)	liczba punktów doradztwa dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w gminie,	0	0
7)	liczba uczniów korzystających ze wsparcia poradni psychologiczno-pedagogicznej,	668	608
8)	liczba rodzin objętych nadzorem kuratora,	bd	bd

Lp.	Wskaźniki monitorowania realizacji celów strategicznych:	2015	2016
9)	liczba grup wsparcia, grup samopomocowych dla mieszkańców, które działały w danym roku kalendarzowym w gminie,	2	2
10)	liczba i rodzaj punktów/ instytucji świadczących pomoc prawną i obywatelską dla mieszkańców gminy,	1	1
11)	liczba i rodzaj punktów/ instytucji świadczących pozostałą pomoc mieszkańcom gminy np. psycholog, wsparcie w kwestiach wychowawczych, wsparcie dla osób niepełnosprawnych itp.	2	2
12)	liczba i rodzaj przedsięwzięć organizowanych w partnerstwie (formalnym lub nieformalnym) przez podmioty lokalne np. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoły i biblioteka, Stowarzyszenie Św. Celestyna i PUP, Strzeliński Ośrodek Kultury, Uniwersytet Trzeciego Wieku i OHP – wskaźnik do przemyślenia na kolejny etap monitoringu	bd	bd
13)	liczba programów profilaktycznych dla mieszkańców,	3	3
14)	liczba organizacji pozarządowych faktycznie działających na terenie gminy (dane UMiG, por. zapisu LPR dla gminy Strzelin na lata 2016 - 2023) liczba spółdzielni socjalnych, ZAZów, WTZów, CISów, KISów,	ok.40 NGO ZAZ: 1, WTZ: 1	ok.40 NGO ZAZ: 1, WTZ: 1
15)	liczba świetlic środowiskowych w gminie,	1	1
16)	Liczba świetlic wiejskich	27	28
17)	liczba osób, które składają projekty do budżetu obywatelskiego,	8	10 (2447 głosujących)
18)	liczba projektów realizowanych z budżetu obywatelskiego w danym roku kalendarzowym,	0	2
19)	liczba projektów realizowanych przez GOPS,	1	1
20)	liczba projektów realizowanych przez PUP,	2	2
21)	przyrost naturalny,	-1,1	bd
22)	liczba lekarzy POZ i specjalistów w gminie,	Lekarze POZ:2, specjaliści: 24, stomatolodzy: 2	Lekarze POZ:2, specjaliści: 24, stomatolodzy: 2
23)	usługi opiekuńcze i pielęgnacyjne,	22	22
24)	liczba osób/ mieszkańców gminy Strzelin zatrudnionych w ZAZ Celestyn liczba osób objętych usługami WTZ Celestyn	28 24	27 24

Poniżej tabele, zawierające również zestaw wskaźników, które zostały zapisane w części diagnostycznej Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzelin na lata 2016 – 2023, a tu uzupełnione o dane za 2016 rok. Warto w tym miejscu nadmienić, że analizy wykonane na potrzeby rewitalizacji i opracowania wspomnianego programu (i zawarte w nim), należy traktować jako ważny i uzupełniający materiał do niniejszego raportu z monitoringu i ewaluacji wdrażania strategii.

Tabela do wskaźnika nr 2. Powody przyznania pomocy społecznej w latach 2010 - 2016

Lp.	Powód przyznania pomocy	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1.	**Sieroctwo**	0	1	0	0	0	0	0
2.	**Bezdomność**	2	7	11	12	8	8	5
3.	**Potrzeba ochrony macierzyństwa**	20	16	13	15	30	16	11
4.	**Wielodzietność**	18	15	13	14	17	49	50
5.	**Bezrobocie**	**524**	**483**	**490**	**578**	**486**	**459**	**425**

Lp.	Powód przyznania pomocy	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
6.	**Niepełnosprawność**	**252**	**247**	**280**	**265**	**240**	**238**	**237**
7.	**Długotrwała choroba**	128	109	103	81	62	59	65
8.	**Rodziny niepełne**	54	49	38	46	61	68	59
9.	**Alkoholizm**	1	0	0	1	1	3	0
10.	**Narkomania**	0	0	0	0	0	2	1
11.	**Zdarzenia losowe**	0	2	0	2	4	1	1
12.	**Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego.**	7	10	0	6	5	9	3

Źródło danych: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelinie (dane na dzień 31 grudnia).

Tabela do wskaźnika nr 3. Liczba osób bezrobotnych w gminie Strzelin w latach 2004 – 2015

Stan na koniec roku	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych kobiet	Liczba bezrobotnych mężczyzn	Liczba osób uprawnionych do zasiłku	Liczba osób długotrwale bezrobotnych
2010	1288	615	673	256	591
2011	1150	569	581	223	530
2012	1403	662	741	235	630
2013	1297	596	701	162	677
2014	1104	512	596	136	624
2015	941	456	485	115	539
2016	892	441	451	99	516

Źródło danych: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelinie (dane na dzień 31 grudnia).

6. Zakończenie

Poziom realizacji celów zapisanych w strategii został oceniony przez Zespół ds. Monitoringu i Ewaluacji Strategii na poziomie: 2,6. To punkt wyjścia do dalszych, corocznych procedur monitoringu i ewaluacji. Należy podkreślić, że pierwsza ocena, poza wartością informacyjną i merytoryczną, ma przede wszystkim charakter testowania modelu autoewaluacji. Na tym etapie sformułowano następujące rekomendacje dotyczące merytorycznych działań na 2017 rok:

1) Należy uznać za priorytet aktywizację społeczną i zawodową młodzieży, zaleca się połączenie i skoordynowanie działań różnych instytucji (szkoły, organizacje pozarządowe, HP).
2) Należy aktywniej włączać osoby starsze w życie społeczno-kulturalne gminy, docierać do tych osób, które prowadzą jednoosobowe gospodarstwa domowe, przeciwdziałać ich wykluczeniu.
3) Należy zdiagnozować potrzeby i sytuację osób starszych w gminie Strzelin.

Po przeprowadzonym procesie ze względów organizacyjnych rekomenduje się następujące modyfikacje:

1) Każdy członek Zespołu powinien odnieść się do opracowanego raportu i przedstawić swoje uwagi,
2) Spotkanie monitorujące należy przeprowadzać w I kwartale, jak to planowano, jednak spotkanie powinno trwać min. 4 h.
3) Najlepiej rozważyć cykl dwóch spotkań czterogodzinnych podczas których Zespół będzie miał więcej czasu na dyskusję i uzgodnienia. Drugie spotkanie, które powinno się odbyć w odstępie nie dłuższym niż tydzień, pozwoli na uzupełnienie wiedzy i informacji potrzebnych do formułowania ocen czy uzasadnień.
4) Spotkanie, tak jak i za pierwszym razem, powinien prowadzić zewnętrzny moderator, niezwiązany z żadną ze stron.
5) Datę/ daty spotkania należy ustalić z dużym wyprzedzeniem czasowym, tak, aby każdy z członków Zespołu mógł się stawić osobiście.
6) Raport z monitoringu i ewaluacji, zgodnie z postanowieniami zawartymi w strategii, jest dokumentem publicznie dostępnym (publikowanym na stronie GOPS), do którego każdy zainteresowany mieszkaniec gminy Strzelin lub podmiot działający na jej terenie może wnosić uwagi.